

Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajan valtuutettu edustaja

OHJE

Suomen jätelainsäädännön mukainen toimintamalli

Sisällysluettelo

- 1. Johdanto**
- 2. Tuottajan määritelmä**
- 3. Valtuutettu edustaja**
 - 3.1. Pakollinen valtuutetun edustajan nimeäminen
 - 3.2. Vapaaehtoinen valtuutetun edustajan nimeäminen
 - 3.3. Valtuutettu edustaja – rooli ja velvoitteet
- 4. Valtuutetun edustajan nimeäminen**
 - 4.1. Menettelytavat
 - 4.2. Nimeämisen lopettaminen
- 5. Suomalaisen tuottajan velvoitteet**

LIITE 1 – kirjallisen nimeämisen esimerkkisopimuksia

1. Johdanto

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimii jätehuollon tuottajavastuun valtakunnallisena valvontaviranomaisena Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Tämä ohje on tarkoitettu ulkomaisille toimijoille, joiden WEEE Direktiivin 2012/19/EU ja Suomen jätelain 2011/646 mukaisesti tulee nimetä valtuutettu edustaja Suomeen tai joilla on mahdollisuus vapaaehtoisesti nimetä valtuutettu edustaja Suomeen sekä niille suomalaisille toimijoille, jotka vastaavasti joutuvat nimeämään valtuutetun edustajan toiseen jäsenmaahan tai joilla on mahdollisuus vapaaehtoisesti nimetä valtuutettu edustaja toiseen jäsenmaahan.

Valtuutettu edustaja voidaan nimetä vain sähkö- ja elektroniikkalaitteiden osalta. Muilla tuottajavastuualoilla ei ole olemassa direktiiviä, jonka perusteella se voitaisiin tehdä, eikä sitä voida toimeenpanosyistä säätää kansallisesti. Tuottajayhteisöt voivat kuitenkin halutessaan tehdä ulkomaisten toimijoiden kanssa vapaaehtoisia sopimuksia niiden osallistumisesta jätehuollon järjestämiseen/kustannuksiin Suomessa. Kyse ei ole tällöin kuitenkaan tuottajavastuun siirtämisestä, eikä tässä yhteydessä ole syytä käyttää termiä ”valtuutettu edustaja”, koska se on lainsäädännössä sidottu tuottajavastuun siirtoon.

Tavallisesti silloin, kun Suomen markkinoille lasketaan toisesta maasta tulevia sähkö- ja elektroniikkalaitteita, niin suomalainen maahantuoja tai maahantuoja toimiva ulkomaisen yrityksen suomalainen tytäryhtiö on tuottaja ja sen tulee hoitaa jätehuollon tuottajavastuut. Tämä tarkoittaa joko liittymistä hyväksytyyn tuottajayhteisöön, joka hoitaa vastuut jäsentensä puolesta tai rekisteröitymistä Pirkanmaan ELY-keskuksen ylläpitämään tuottajarekisteriin. Ylläolevasta poiketen WEEE-direktiivi ja Suomen jätelaki edellyttävät joissakin tapauksissa ulkomaisten yritysten nimeävän valtuutetun edustajan Suomeen hoitamaan maahan tulleiden sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajavastuun (ulkomaiset etämyyjät) tai antavat mahdollisuuden nimetä valtuutetun edustaja hoitamaan tuottajavastuun suomalaisten maahantuojaan puolesta (muut ulkomaiset yritykset kuin etämyyjät).

Tämä koskee vastaavasti niitä suomalaisia yrityksiä, jotka myyvät laitteita muihin jäsenmaihiin joko etämyyntinä (pakollinen valtuutetun edustajan nimeäminen) tai maahantuojaan kautta (vapaaehtoinen valtuutetun edustajan nimeäminen).

Valtuutetusta edustajasta on säädetty WEEE-direktiivissä artiklassa 16 ja 17 sekä liitteessä X ja vastaavasti Suomen jätelaissa pykälässä 66a.

2. Tuottajan määritelmä

Tuottajavastuussa oleva tuottaja määritellään Jätelain (646/2011) 48 §:ssä ja 66a §:ssä sekä jätelain nojalla annetuissa valtioneuvoston asetuksissa pakkauksista ja pakkausjätteestä (518/2014), romuajoneuvoista (581/2004), akuista ja paristoista (520/2014), sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (519/2014), käytöstä poistetuista renkaista (527/2013) ja keräyspaperista (528/2013). Renkaiden ja paperin lainsäädäntö on puhtaasti kansallista, mutta muiden alojen säädökset perustuvat vastaaviin EY-direktiiveihin.

Vastuullista tuottajaa määritettäessä tulee ottaa huomioon seuraavat seikat:

- Tuottaja tulee määrittää lain perusteella
- Yhdelle tuotteelle on aina vain yksi vastuullinen taho
- Jätelakia voidaan soveltaa vain Suomessa
- Samalla tuotemerkillä voi olla useita tuottajia – rinnakkaistuonti

Tuottajana pidetään:

- suomalaista* valmistajaa tai ulkomaisen toimijan Suomen sivuliikettä**, joka valmistaa tuotteita Suomen markkinoille
- suomalaista* maahantuojaa tai ulkomaisen toimijan Suomen sivuliikettä**, joka toimii maahantuojana Suomen markkinoille
- suomalaista* toimijaa tai ulkomaisen toimijan Suomen sivuliikettä, joka toimii renkaiden pinnoittajana tai tuotteen pakkaajana ja joka myy tuotteita Suomen markkinoille
- suomalaista jakelijaa, joka myy sähkö- ja elektroniikkalaitteita Suomen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään
- toimijaa, joka on sijoittautunut Euroopan unionin toiseen jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan ja myy etäkaupalla sähkö- ja elektroniikkalaitteita suoraan käyttäjille Suomessa

*suomalaisella yrityksellä tarkoitetaan tässä sellaista Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin merkittyä yritystä, jolla on suomalainen Y-tunnus ja jonka kotipaikka sijaitsee Suomessa.

** ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliikkeellä tarkoitetaan ulkomaisen yhteisön tai säätiön osaa, joka harjoittaa Suomessa tässä maassa sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta käsin jatkuvaa liike- tai ammattitoimintaa ulkomaisen yhteisön tai säätiön nimiin ja lukuun ja joka on merkitty sivuliikkeenä Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin.

3. Valtuutettu edustaja

3.1 Pakollinen valtuutetun edustajan nimeäminen

WEEE-direktiivin artiklan 17 kohdan 2 ja Suomen jätelain 66a pykälän momentin 1 mukaisesti:

Yrityksen joka sijaitsee toisessa jäsenmaassa tai EU:n ulkopuolisessa maassa ja myy tuotteita Suomen markkinoille etäkaupalla, tulee nimetä Suomeen valtuutettu edustaja, jonka tulee vastata kyseisen yrityksen tuottajavastuusta Suomessa,

Vastaavasti suomalaisen yrityksen, joka myy tuotteita toiseen jäsenmaahan etäkaupalla, tulee nimetä valtuutettu edustaja kaikkiin niihin jäsenmaihin, mihin tuotteita myy. Kyseinen valtuutettu edustaja hoitaa suomalaisen yrityksen tuottajavastuut kyseisessä maassa.

3.2 Vapaaehtoinen valtuutetun edustajan nimeäminen

WEEE-direktiivin artiklan 17 kohdan 1 ja Suomen jätelain 66a pykälän momentin 2 mukaisesti:

Yritys, joka ei ole etämyyjä, mutta joka sijaitsee toisessa jäsenmaassa ja on siellä määritelty tuottajaksi, voi halutessaan nimetä valtuutetun edustajan Suomeen, joka huolehtii suomalaisten maahantuojien puolesta kyseisen yrityksen tuotteiden tuottajavastuusta Suomessa. Valtuutettu edustaja ei siis huolehdi kyseisen ulkomaisen yrityksen tuottajavastuusta Suomessa, vaan suomalaisten maahantuojien tuottajavastuusta kyseisten tuotteiden osalta. Tämän vuoksi kyseisen ulkomaisen yrityksen ja maahantuojien välillä tulee olla kirjallinen sopimus siitä, että vastuu kyseisistä tuotteista siirtyy maahantuojilta ulkomaisen yrityksen nimeämälle valtuutetulle edustajalle.

Vapaaehtoisen valtuutetun edustajan nimeäminen ei ole mahdollista yritykselle, joka sijaitsee EU:n ulkopuolisessa maassa.

Niin pakollisessa kuin vapaaehtoisessakin menettelyssä yritys voi nimetä Suomeen vain yhden valtuutetun edustajan.

3.3 Valtuutettu edustaja – rooli ja velvoitteet

Hyväksymällä ja allekirjoittamalla toimeksiannon, valtuutettu edustaja on tuottajavastuussa ulkomaisen yrityksen (etämyynti) tai kotimaisen maahantuojan (muu kuin etämyynti) puolesta Suomessa ja hoitaa kaikki tuottajavastuuseen liittyvät velvoitteet näiden sijasta. Näihin velvoitteisiin kuuluvat muun muassa:

- hoitaa tuottajavastuuseen liittyvät jätehuoltovelvoitteet (keräys, kuljetus, käsittely, kustannukset) joko yksilöllisesti tai liittymällä hyväksytyyn tuottajayhteisöön
- rekisteröityy tuottajarekisteriin tai liittyy tuottajayhteisöön ja ilmoittaa kenen puolesta tuottajavastuuta hoitaa ja toimittaa siihen liittyvän allekirjoitetun sopimuksen.
- toimittaa viranomaisille edellytetyt seurantatiedot ja muut tarvittavat dokumentit
- maksaa kaikki velvoitteiden hoitamiseen liittyvät maksut
- on lakien ja asetusten mukaisessa oikeudellisessa vastuussa tuottajavastuusta ja valtuutettuun edustajaan voidaan soveltaa Suomen lainsäädännön mukaisia pakkokeinoja ja rangaistuksia

4. Valtuutetun edustajan nimeäminen

4.1. Menettelytavat

Valtuutetun edustajan nimeäminen tehdään kirjallisella sopimuksella. Kirjallinen sopimus tulee toimittaa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukseen mikäli valtuutettu edustaja hoitaa tuottajavelvoitteet itse (yritystuotteet) tai tuottajayhteisölle johon valtuutettu edustaja on liittynyt (kuluttajatuotteet).

Esimerkkejä sopimuksista löytyy liitteestä 1.

Kirjallisen valtuutetun edustajan vastuunsiirtosopimuksen lisäksi ulkomaisen yrityksen, joka ei ole etämyyjä, tulee toimittaa kirjallinen allekirjoitettu sopimus siitä, että kyseinen ulkomainen yritys ja kyseisen yrityksen tuotteita maahantuovat suomalaiset maahantuojat ovat keskenään sopineet, että suomalaisten maahantuojien tuottajavastuut kyseisten tuotteiden osalta on siirretty valtuutetulle edustajalle.

Ainakin seuraavat tuottajayhteisöiden palveluyhtiöt voivat toimia ulkomaisten yritysten valtuutettuina edustajina Suomessa.

Elker Oy	www.elker.fi
ERP Services Finland Oy	www.erp-recycling.fi
Serty Services Oy	www.serty.fi

4.2. Nimeämisen lopettaminen

Mikäli valtuutetun edustajan nimeämissopimus päättyy tai päätetään, sopimuksen päättymisestä tulee välittömästi ilmoittaa joko Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (yritystuotteet) tai sille tuottajayhteisölle, jonka jäsen valtuutettu edustaja on (kuluttajatuotteet).

Vapaaehtoisen valtuutetun edustaja nimeämisen tapauksessa kaikki tuottajavastuut palautuvat takaisin maahantuojille. Ulkomaisen yrityksen, joka on nimennyt valtuutetun edustajan, tulee informoida asiasta kaikkia niitä suomalaisia maahantuoja, joiden puolesta valtuutettu edustaja on vastuut hoitanut.

Pakollisen valtuutetun edustajan nimeämisen tapauksessa tuottajan tulee välittömästi nimetä uusi valtuutettu edustaja. Mikäli uutta valtuutettua edustajaa ei nimetä, vaikka tuottajan toiminta jatkuu, niin tuottajaa kohtaan voidaan aloittaa laiminlyönnistä johtuvat pakkokeinot ja muut velvoittavat toimet.

5. Suomalaisen tuottajan velvoitteet

Ylläolevat valtuutettua edustajaa ja sen nimeämistä koskevat velvoitteet ja oikeudet koskevat myös suomalaisia yrityksiä, joiden tulee joko nimetä valtuutettu edustaja toisiin jäsenmaihiin (etämyynti) tai jotka voivat vapaaehtoisesti nimetä valtuutetun edustajan toisiin jäsenmaihiin (muu kuin etämyynti). Näissä tapauksissa tulee aina noudattaa kyseisen maan lainsäädäntöä ja määräyksiä.

Lisätietoja tuottajavastuusta löytyy Internet-sivuiltamme: www.ymparisto.fi/tuottajavastuu

Liite 1 – esimerkkejä valtuutetun edustajan sopimuksista

Esimerkki 1 – ulkomainen etämyyjä

A Ltd

Seller Street, Seller City, State

Appointment

B Ltd AR Street, AR Town, Finland

is appointed as authorized representative in Finland according to Finnish Waste Act 66 a § to take care all the EE producer responsibilities in Finland of the producer mentioned above.

This mandate, signed by the both parties, starts on the date of signature and will cease once either of the party informs national register/producer organisation that it has been terminated.

Producer signature

AR signature

Date

Esimerkki 2 – muu ulkomainen yritys kuin etämyyjä

B Ltd

Export Street, Export City, State

Appointment

C Ltd AR Street, AR Town, Finland

is appointed as authorized representative in Finland according to Finnish Waste Act 66 a § to take care all the EE producer responsibilities of the Finnish importers of the EE-products of the company mentioned above.

This mandate, signed by the both parties, starts on the date of signature and will cease once either of the party informs national register/producer organisation that it has been terminated.

Company signature

AR signature

Date

Annex 1 (compulsory)

List (name, business code) and signed agreements of the importers